

PITANJA ZA PRIPREMU PRIJEMNOG ISPITA IZ PREDMETA OSNOVI EKONOMIJE

1. Ključni ekonomski principi su:
 - a) informisanost i pravednost,
 - b) produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost,
 - c) organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost.

2. Maksimiranje profita preduzećima obezbeđuje:
 - a) viši nivo zarada zaposlenih i smanjenje stambenih fondova preduzeća,
 - b) neprekidni rast i razvoj preduzeća, primenu naučno-tehnoloških dostignuća, viši nivo dohotka (plata), viši nivo investiranja i sl.,
 - c) viši nivo životnog standarda stanovništva.

3. Opšte pravilo ponude glasi:
 - a) sa rastom cena smanjuje se i ponuđena količina, a sa padom cena dolazi do povećanja ponuđene količine robe,
 - b) sa rastom cene raste i ponuđena količina robe, dok sa padom cena ponuđena količina robe se smanjuje,
 - c) sa promenom cene ponuđena količina robe se ne menja.

4. Troškovi poslovanja preduzeća su:
 - a) izdaci i rashodi preduzeća
 - b) podizanje kratkoročnih kredita,
 - c) naplata potraživanja.

5. Otvorena privreda je:
 - a) privreda koja je uključena u međunarodnu trgovinu
 - b) privreda koja sarađuje samo sa susedima,
 - c) privreda koja sarađuje samo sa svojim kontinentom.

6. Ponuda i tražnja su važni elementi:
 - a) tržišta,
 - b) organizacije,
 - c) resursa.

7. Komplementarni faktori proizvodnje su oni faktori proizvodnje koji se:

- a) mogu međusobno zamenjivati bez ograničenja,
- b) ne mogu se zamenjivati, jer povećanje utroška jednog faktora proizvodnje zahteva povećanje utroška i drugih faktora proizvodnje

8. Ciljevi osnivanja privrednog društva su:

- a) obavljanje delatnosti u cilju sticanja dobiti
- b) podmirenje potreba društva

9. Dezinvestiranje postoji kada su:

- a) investicije manje od amortizacije,
- b) investicije veće od amortizacije,
- c) investicije jednake amortizaciji.

10. Ponuda robe je uslovljena:

- a) stvarnom potrošnjom stanovništva (domaćinstva) i državnih preduzeća na nivou nacionalne ekonomije,
- b) cenama po kojima se robe i usluge prodaju i troškovima proizvodnje,
- c) plasmanom (realizacijom) roba i usluga na domaćem tržištu.

11. Deficit platnog bilansa mora biti:

- a) uredno finansiran,
- b) delimično finansiran,
- c) povremeno finansiran.

12. Devizno tržište je:

- a) mesto na kome se vrši prodaja deviznih obveznica i akcija,
- b) mesto na kome se vrši kupovina deviznih hartija od vrednosti,
- c) mesto na kome se vrši kupoprodaja deviza i formira devizni kurs.

13. Štednja stanovništva spada u:

- a) finansijske investicije,
- b) realne investicije,
- c) proizvodne investicije.

14. Monetrana ravnoteža je usaglašenost između:

- a) akumulacije i investicija,
- b) deviznih priliva i odliva,
- c) raspoložive i potrebne količine novca u jednoj zemlji.

15. Tržišna privreda je privreda u kojoj:

- a) država reguliše cene,
- b) se cene slobodno formiraju na tržištu,
- c) su cene iskazane u stranim valutama

16. Obveznice su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

17. Direktna strana ulaganja mogu biti:

- a) samo u obliku akcija,
- b) samo u obliku udela,
- c) u obliku akcija i udela.

18. Nacionalni dohodak se raspoređuje na:

- a) ličnu potrošnju i akumulaciju,
- b) ličnu potrošnju i zalihe,
- c) amortizaciju i akumulaciju.

19. Duopol je stanje na tržištu sa:

- a) dva prodavca,
- b) nekoliko prodavaca,
- c) mnoštvom prodavaca.

20. Dohodak zajmovnog kapitala je:

- a) renta,
- b) kamata (kao prinos na uložena sredstva),
- c) nadnica.

21. Intenzivnost rada je:

- a) stepen trošenja premeta rada,
- b) stepen trošenja rada u jedinici vremena (gotovo uvek rezultira u većem obimu proizvodnje),
- c) stepen trošenja sredstava za rad.

22. Princip ekonomičnosti (E) predstavlja zahtev da se:
- proizvede određen obim proizvodnje uz što manje ulaganja ljudskog rada,
 - proizvede određena vrednost uz što niže (minimalne) troškove faktora proizvodnje,
 - ostvari određen dohodak za što kraće vreme.
23. Robni promet obuhvata:
- fazu nabavke i fazu prodaje finalnih dobara
 - fazu prodaje i fazu kupovine,
 - fazu prodaje i fazu naplate.
24. Potrošnja je:
- promet u maloprodaji,
 - proces zadovoljavanja potreba,
 - konzumiranje berzanskih proizvoda.
25. Inflacija je posledica:
- veće količine novca u opticaju od potrebne količine,
 - manje količine novca u opticaju od potrebne količine,
 - jednakosti količine novca u opticaju i potrebne količine.
26. Platni bilans je:
- sistematski pregled priliva i odliva deviza rezidenata i nerezidenata, izražen u raznim originalnim valutama,
 - sistematski pregled svih ekonomskih transakcija između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja, za određeni vremenski period, izražen u jedinstvenoj valuti,
 - sistematski pregled robnog izvoza i uvoza, iskazan u novčanim jedinicama.
27. Varijabilni troškovi se sa promenom obima proizvodnje:
- menjaju,
 - ostaju stalni
28. Varijabilni (proporcionalni) troškovi zavise od:
- obima nabavke,
 - obima zaliha,
 - obima proizvodnje.

29. Kamatna stopa je odnos između:

- a) kamate i akcijskog kapitala ,
- b) kamate i trgovačkog kapitala,
- c) kamate i zajmovnog kapitala.

30. Obveznice i akcije su najznačajniji oblici:

- a) ulaganja u zalihe materijala,
- b) neprivrednih investicija,
- c) portfolio investicija (plasmata).

31. Nacionalni dohodak u odnosu na društveni proizvod je:

- a) manji,
- b) veći,
- c) isti.

32. Društveni proizvod čine:

- a) amortizacija i novostvorena vrednost (nacionalni dohodak),
- b) amortizacija i preneti vrednost (materijalni troškovi),
- c) amortizacija i akumulacija.

33. Trgovački rabat je razlika između:

- a) prodajne i prosečne nabavne cene trgovca,
- b) nivelisane prodajne i nabavne cene trgovca,
- c) prodajne i nabavne cene trgovca.

34. Novac ima funkciju blaga ako je:

- a) oročen,
- b) tezaursan,
- c) konvertovan.

35. Ključni ekonomski principi su:

- a) informisanost i pravednost,
- b) organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost,
- c) produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.

36. Predmeti rada (sirovine) su:

- a) repromaterijal i alati,
- b) polufabrikati i komponente za ugradnju,
- c) materije (sirovine i repromaterijali) na koje ljudi deluju svojim umnim i fizičkim sposobnostima uz pomoć mašina, uređaja i alata da bi ih prilagodili svojim potrebama.

37. Makroekonomija proučava:

- a) ekonomske zakonitosti na nivou ukupne privrede (nacionalne ekonomije),
- b) pravila upravljanja velikim preduzećima,
- c) najveća robna tržišta (nafte, automobila, lekova).

38. Platni bilans čine:

- a) finansijski i valutni bilans,
- b) bilans tekućih transakcija i bilans kapitalnih (finansijskih) transakcija,
- c) bilans usluga i devizni bilans.

39. Devize su:

- a) efektivni strani novac, zlatnici i srebrnjaci,
- b) sva potraživanja izražena u stranoj valuti (depoziti, menice, čekovi i sl.) kao i efektivni strani novac (novčanice i kovani novac), osim zlatnika i srebrnjaka,
- c) sve obaveze izražene u stranoj valuti, kao i efektivni strani novac, uključujući zlatnik i srebrnjake.

40. Kamata je:

- a) finansijski prinos od akcija,
- b) finansijski prihod od novčanih fondova i pozajmljenih novčanih sredstava,
- c) finansijski prinos od gotovog novca u blagajni.

41. Fiksni troškovi u odnosu na obim proizvodnje su:

- a) zavisni,
- b) delimično zavisni,
- c) nezavisni.

42. Bruto domaće investicije finansiraju se iz:

- a) potrošačkih kredita,
- b) trgovačke marže,
- c) domaće akumulacije i amortizacije.

43. Banknota je:

- a) papirni novac,
- b) kovani novac,
- c) žiralni novac

44. Društvena reprodukcija prema razmerama (obimu) može biti:
- jednostavna i složena,
 - prosta, proširena i umanjena,
 - opšta i posebna.
45. Monopol je stanje na tržištu sa:
- jednim prodavcem,
 - dva kupca,
 - više prodavaca.
46. Dividenda je dohodak od:
- akcija,
 - štednih uloga,
 - obveznica.
47. Amortizacija je proces rabaćenja (trošenja):
- sredstava za rad (mašine, uređaji)
 - materijala,
 - zemljišta.
48. Tržišna cena je:
- prosečna cena proizvodnje,
 - cena koštanja,
 - novčani izraz tržišne vrednosti robe.
49. Proces razmene odvija se:
- u transportu,
 - na tržištu,
 - u fabrici,
50. Mikroekonomija proučava:
- ponašanje pojedinačnih privrednih i vanprivrednih subjekata (preduzeća, domaćinstava),
 - ponašanje neprivrednih subjekata,
 - javnu potrošnju.
51. Inflacija je:
- neprekidan rast opšteg nivoa cena,
 - neprekidan pad opšteg nivoa cena,
 - povremen rast opšteg nivoa cena.

52. Akcije su:

- a) dužničke hartije od vrednosti,
- b) vlasničke hartije od vrednosti,
- c) derivatne hartije od vrednosti.

53. Devizni kurs je:

- a) berzanska cena zlata,
- b) cena strane valute na domaćem tržištu,
- c) projekcija deviznog bilansa.

54. Prihod od obveznica je:

- a) kamata,
- b) dividenda,
- c) renta.

55. Profit predstavlja razliku između:

- a) vrednosti sredstava za rad i fiksnih troškova,
- b) ukupnog prihoda i varijabilnih troškova,
- c) ukupnih prihoda i ukupnih troškova poslovanja.

56. Bruto investicije čine

- a) neto investicije i akumulacija,
- b) neto investicije i amortizacija, odnosno $Brl = N0l + Am$, gde je Brl- bruto investicije, N0l- neto investicije, Am- amortizacija,
- c) amortizacija i akumulacija.

57. Fiksni troškovi su:

- a) troškovi sredstava za rad,
- b) troškovi prometa,
- c) transportni troškovi.

58. Tražnja određene vrste robe zavisi od:

- a) kvaliteta, cena robe i troškova amortizacije,
- b) raznovrsnosti ponude i cene koštanja,
- c) prihoda (dohotka) stanovništva, cena robe i potreba (ukusa, želja, navika) potrošača.

59. Slobodna konkurencija je tržišno stanje sa:

- a) dva prodavca i dva kupca,
- b) malim brojem prodavaca i kupaca,
- c) velikim brojem prodavaca i kupaca

60. Dividendna stopa je odnos između:

- a) dividende i zajmovnog kapitala,
- b) dividende i trgovačkog kapitala,
- c) dividende i akcijskog kapitala.

61. Osnovne funkcije novca su:

- a) ravnomerna raspodela društvenog proizvoda,
- b) uravnoteženje odnosa potrošnje i štednje,
- c) mera vrednosti, sredstvo prometa, sredstvo plaćanja, tezaurisanje i svetski novac.

62. Moneta je:

- a) papirni novac,
- b) kovani novac,
- c) kreditni novac.

63. Varijabilni (proporcionalni) troškovi su:

- a) troškovi predmeta rada i angažovane radne snage,
- b) troškovi sredstava za rad,
- c) troškovi alata i rezervnih delova.

64. Princip rentabilnosti (R) iskazuje da se:

- a) proizvede određen obim proizvodnje u što kraće vreme,
- b) ostvari određen dohodak uz štomanje ulaganja faktora proizvodnje, odnosno: $R = \text{dohodak} / \text{osnovna} + \text{obrotna sredstva}$
- c) proizvede određen obim proizvodnje uz što manji utrošak materijala.

65. Osnovni faktori proizvodnje su:

- a) radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada, odnosno radna snaga, zemljište i kapitalna dobra,
- b) mašine, oprema i zgrade,
- c) materijali i oruđa za rad.

66. Tržište je:

- a) celokupnost međusobnih odnosa ponude i tražnje robe i faktora proizvodnje,
- b) celokupnost prodaje i naplate proizvoda,
- c) celokupnost nabavki preduzeća i domaćinstava.

67. Stalni ili fiksni kapital uložen je:

- a) sredstva za proizvodnju,
- b) radnu snagu i predmete rada,
- c) sredstva za rad.

68. Apsolutni višak vrednosti se proizvodi:

- a) povećanjem produktivnosti rada,
- b) produženjem radnog dana,
- c) skraćanjem radnog dana.

69. Svrha robne proizvodnje dominira u:

- a) prvobitnoj zajednici,
- b) kapitalizmu,
- c) nigde.

70. Novac je opšti ekvivalent ako je:

- a) roba,
- b) deviza,
- c) od metala.

71. Tržišna vrednost robe se menja:

- a) ako se menja ponuda i tražnja,
- b) ako se menja produktivnost za proizvodnju robe,
- c) ako se menja cena.

72. Novac kao prometno sredstvo se može prikazati obrascem:

- a) $R-N-R$,
- b) $R-R$,
- c) $N-R-N'$.

73. Razmenska vrednost robe je oznaka za:

- a) upotrebnu vrednost,
- b) vrednost,
- c) relativnu vrednost.

74. Potreban proizvod namenjen je:

- a) normalnoj reprodukciji proizvođača,
- b) za ličnu potrošnju neproizvodnog stanovništva,
- c) za proširenu reprodukciju.

75. Društveno produktivno radno vreme određeno je:
- prosečnim vremenom za proizvodnju društvenog proizvoda,
 - prosečnim vremenom za određivanje nacionalnog dohotka po glavi stanovnika
 - prosečnim vremenom potrebnim za izradu jedne jedinice proizvoda.
76. Kriterij podele kapitala na postojani i promenljivi je:
- prenošenje vrednosti na nov proizvod,
 - na osnovu trošenja kapitala,
 - stvaranju vrednosti.
77. Velike društvene podele rada su:
- odvajanje stočarstva od zanatstva, pojava trgovine u industriji,
 - pojava stočarstva, zemljoradnje i trgovine,
 - odvajanje stočarstva od zemljoradnje, pojava zanatstva i trgovine.
78. Faktori materijalne proizvodnje su:
- zemlja, priroda, klima,
 - sredstva za rad, predmeti rada i ljudski rad,
 - proizvodne snage društva.
79. Sitna robna proizvodnja:
- ne dominira ni u jednom načinu proizvodnje (periodu razvoja ljudskog društva),
 - dominira u feudalizmu,
 - dominira u kapitalizmu.
80. Sredstva za rad čine:
- oruđa za rad,
 - oruđa za rad, sistemi sudova i materijalni uslovi proizvodnje,
 - mašine, alati, postrojenja i uređaji.
81. Ekonomska misao tzv. Neoklasična sinteza sa kojim ekonomistom na čelu:
- Pol Samjuelsonom,
 - Karl Marksom,
 - V. I . Lenjinom.

82. Ekonomija kao nauka istražuje:

- a) zakonitosti u ekonomskoj oblasti društvenog života (proizvodnja, raspodela, razmena i potrešnja),
- b) zakonitosti opšte potrošnje,
- c) organizaciju društvenog života.

83. Efektivni strani novac je:

- a) moneta,
- b) valuta,
- c) deviza.

84. U ekonomskoj nauci postoje dve reorije shvatanja vrednosti robe:

- a) merkantilisti i fiziokrati,
- b) klasična i neoklasična škola,
- c) teorija rdane vrednosti i subjektivna teorija.

85. Kada se naplati bančin ček na 5.000 dinara, šta se ne događa:

- a) bančine rezerve trpe gubitak od 5.000 dinara,
- b) bančin depozit je manji za 5.000 dinara,
- c) ponuda novca je manja za 5.000 dinara.

86. Ako položite 5.000 dinara u banku, tada:

- a) bančina pasiva je veća za 5.000 dinara,
- b) bančina aktiva je manja za 5.000 dinara,
- c) ponuda novca je smanjena za 5.000 dinara.

87. Poslovne banke imaju ključnu ulogu zato što:

- a) osiguravaju posao zaposlenim,
- b) kontrolišu novčanu masu,
- c) one kreiraju depozitni novac.

88. Koji iskaz nije tačan:

- a) papirni novac treba isključivo vezati za zlato,
- b) papirni novac je dug Centralne banke,
- c) depoziti po viđenju su dug poslovnih banaka

89. Jedna od funkcija novca je transfer kupovne moći iz sadašnjosti u budućnost, to je:

- a) merilo vrednosti,
- b) blago,
- c) sredstvo razmene.

90. Jedna funkcija novca je izražavanje cena i dugova. To je funkcija:

- a) blago,
- b) sredstvo razmene,
- c) mera cena.

91. Šta od navedenog nije funkcija novca:

- a) sredstvo proizvodnje,
- b) merilo vrednosti,
- c) blago.

92. Inflacija se definiše kao:

- a) rast svih cena,
- b) porast opšteg nivoa cena,
- c) rast najvećeg broja cena.

93. Ako se kamata uveća investicije:

- a) padaju,
- b) ne menjaju se,
- c) rastu.

94. Cena faktora proizvodnje utvrđuje se:

- a) dogovorom radnika i sindikata,
- b) delovanjem ponude i tražnje,
- c) veličinom ponude.

95. Inflacija najviše pogađa sledeće subjekte:

- a) zajmoprimaoce,
- b) zajmodavce i preduzetnike,
- c) zajmodavce i primaoce fiksnih dohodaka.

96. "Mikro" na grčkom znači:

- a) malo,
- b) veliko,
- c) srednje.

97. Ravnotežna cena je:

- a) cena za sva dobra,
- b) najmanja cena koja se traži za dobro,
- c) cena za koju je ponuda=tražnji.

98. Sa smanjivanjem tražnje:

- a) raste ravnotežna cena i količina,
- b) cena i količina pada,
- c) raste cena, pada količina.

99. Sa povećanjem tražnje:

- a) raste ravnotežna cena i količina,
- b) raste cena, pada količina,
- c) pada cena, raste količina.

100. Sa smanjivanjem ponude:

- a) raste ravnotežna cena i količina,
- b) raste cena, pada količina,
- c) pada cena, raste količina.

101. Sa povećanjem ponude:

- a) raste ravnotežna cena i količina,
- b) raste cena, pada količina,
- c) pada cena, raste količina.

102. Ponuđena količina je:

- a) količina koju firme žele da prodaju u određenom periodu,
- b) količina koju firme zaista prodaju,
- c) količina koju domaćinstva očekuju od firmi.

103. Tržišna kamatna stopa zavisi od ponude i tražnje za kapitalom, radom ili zemljom:

- a) kapitalom,
- b) radom,
- c) kapitalom i radom.

104. Lični dohoci na tržištu se formiraju u zavisnosti od ponude i tražnje za radnom snagom:

- a) tačno,
- b) netačno,
- c) ne zavise od ponude.

105. Cene faktora proizvodnje na tržištu određuje se:

- a) odlukom vlade,
- b) ponudom i tražnjom,
- c) veličinom fiksne ponude faktora.

106. Na tržišti potrošačkih dobara preduzeća se javljaju kao:

- a) kupci,
- b) prodavci,
- c) posrednici.

107. Tražnja pokazuje količinu dobara koju potrošači žele i mogu da kupe u zavisnosti od cena?

- a) tačno,
- b) netačno,
- c) ponekad je tačno.

108. Ono čega se odričemo da bismo nešto dobili je:

- a) varijabilni trošak,
- b) trošak kapitala,
- c) oportunitetni trošak.

109. Ako ponuda raste tražnja pada:

- a) uvek tačno,
- b) može da se desi ako cene rastu,
- c) moguće je kad cene padaju.

110. Lična štednja je:

- a) deo dohotka na koji se plaća porez,
- b) deo dohotka koji nije potrošen,
- c) deo dohotka koji je potrošen.

111. Veća kamata dovodi do:

- a) manjih investicija,
- b) bržeg rasta novca,
- c) poboljšanog platnog bilansa.

112. Raspoloživi dohodak je:

- a) ukupan dohodak plus transferna plaćanja,
- b) ukupan dohodak plus porezi i transferi,
- c) ukupan dohodak plus transferi minus direktni porezi.

113. Spoljnotrgovinski deficit postoji kada:

- a) državni rashodi su veći od prihoda,
- b) izvoz je manji od uvoza,
- c) državni prihodi su veći od rashoda

114. Višak državnih rashoda nad prihodima je:

- a) spoljnotrgovinski deficit,
- b) budžetski deficit,
- c) budžetski suficit

115. Nominalna kamata minus inflacija je:

- a) realna kamata ,
- b) negativna,
- c) tržišna kamata.

116. Multiplikator je koeficijent koji pokazuje:

- a) odnos štednje i investicija,
- b) odnos potrošnje i štednje,
- c) odnos investicija i nacionalnog dohotka.

117. Potrošači vode računa o budućnosti to znači da u potrošnji oni vode računa o:

- a) tekućem i budućem dohotku,
- b) budućoj inflaciji,
- c) budućoj potrošnji.

118. Glavni instrumenti ekonomske politike monetarista je:

- a) monetarna i fiskalna politika,
- b) kontrola kamatne stope,
- c) kontrola ponude novca.

119. Teorijski pravac M. Fridmana u literaturi se naziva:

- a) novi monetarizam,
- b) škola racionalnih očekivanja,
- c) monetarizam.

120. M. Fridman je vodeći predstavnik monetarizma i 1970. je dobio Nobelovu nagradu za ekonomiju:

- a) netačno, on je predstavnik radikalne političke ekonomije,
- b) tačno,
- c) netačno, on je institucionalista.

121. Kriva indiferencije uzima u obzir:

- a) preferncije potrošača,
- b) cene oba dobra i dohodak potrošača,
- c) preferncije potrošača i dohodak.

122. Budžetska linija uzima u obzir:

- a) tržišne cene i dohodak,
- b) preferencije potrošača,
- c) preferencije potrošača i dohodak.

123. U fazi recesije nezaposlenost:

- a) raste,
- b) opada,
- c) raste sa rastom dohotka.

124. Broj ljudi bez posla koji ga aktivno traže u odnosu na broj zaposlenih i nezaposlenih je:

- a) radno aktivno stanovništvo,
- b) stopa traganja za poslom,
- c) stopa nezaposlenosti.

125. Realna vrednost novca je:

- a) količina roba koju on može da kupi,
- b) zlato koje je podloga,
- c) garancija da će ga država štampati.

126. Stagflacija je stanje u kome:

- a) inflacija raste, a nezaposlenost pada,
- b) inflacija i nezaposlenost rastu,
- c) inflacija i nezaposlenost padaju.

127. Efektivna tražnja je:

- a) agregatna tražnja,
- b) investiciona potrošnja,
- c) zbir očekivane potrošnje i očekivanih investicija.

128. Recesija je:

- a) blaga ekonomska kriza,
- b) duboka ekonomska kriza,
- c) faza oživljavanja privredne aktivnosti

129. Ekonomska disciplina koja proučava pojave na nivou pojedinačnih ekonomskih subjekata-pojedinaca kao potrošača i proizvođača, firmi:

- a) makroekonomija,
- b) mikroekonomija,
- c) subjektivna ekonomija.

130. Na kratak rok utiču na cene i količine, a na dugi rok utiču jedino na cene:

- a) dugoročna stopa rasta,
- b) monetarna politika,
- c) kamatna stopa.

131. Osnovni ekonomski problem je:

- a) sučeljavanje potrošača sa ograničenom proizvodnjom,
- b) sučeljavanje ograničenih resursa sa neograničenim potrebama,
- c) sučeljavanje pojedinaca sa mogućnošću zapošljavanja.

132. Povećana štedljivost u situaciji nedovoljne zaposlenosti dovodi do:

- a) pada proizvodnje i povećanja nezaposlenosti,
- b) pada proizvodnje i rasta nezaposlenosti,
- c) pada proizvodnje i porasta cena

133. Određena je udjelom investicija u društvenom bruto proizvodu, i stepenom u kome državna ekonomska politika podstiče širenje s slobodnih tržišta:

- a) dugoročna stopa rasta,
- b) kamatna stopa,
- c) devizni kurs.

134. Grana ekonomije koja otkrića pozitivne ekonomije povezuje sa ciljevima normativne ekonomije zove se:

- a) makroekonomija,
- b) mikroekonomija,
- c) veština ekonomije.

135. U dubokoj depresiji treba primeniti:

- a) smanjenje poreza i smanjenje javnih rashoda
- b) smanjenje javnih rashoda i povećanje poreza,
- c) smanjenje poreza i povećanje javnih rashoda.

136. Rast budžetskog deficita:

- a) povećava dugoročnu stopu rasta jer izaziva rast investicija,
- b) snižava dugoročnu stopu rasta jer izaziva rast kamata,
- c) ne utiče na stopu dugoročnog rasta.

137. Ekonomska disciplina koja proučava pojave na nivou ekonomije u celini:

- a) makroekonomija,
- b) ekonomija,
- c) subjektivna ekonomija.

138. Ono što miri ekonomsku realnost sa željenim makroekonomskim ciljevima je:

- a) normativna ekonomija,
- b) pozitivna ekonomija,
- c) veština ekonomije.

139. Rast broja akcija različitih preduzeća u portfoliju će:

- a) smanjiti agregatni rizik,
- b) povećati agregatni rizik,
- c) smanjiti idiosinkratski rizik.

140. Stagflacija je istovremena pojava:

- a) inflacije i nezaposlenosti,
- b) inflacije i budžetskog deficita,
- c) inflacije i budžetskog suficita.

141. Predmet makroekonomije je (1)_____, a mikroekonomije (2) _____:

- a) (1) pojedinačne cene; (2)inflacija,
- b) (1) raspodela; (2) razmena,
- c) (1) inflacija; (2) alokacija resursa,

142. Ako stanovništvo odluči da drži više gotovog novca, a manje depozita u bankama tada će rezerve banke:

- a) opasti zajedno sa ponudom novca,
- b) opasti, ali se ponuda novca neće promeniti,
- c) porasti zajedno sa rastom ponude novca.

143. Obavezne rezerve su:

- a) iznos u kom se banke mogu zaduživati kod Centralne banke,
- b) iznos koji banka mora da drži u odnosu na svoje depozite ,
- c) rezerve koje banka mora da drži prema broju i tipu kredita koje izdaje.

144. Proučavanje agregatnih ekonomskih odnosa koji se uspostavljaju između pojedinaca, firmi i država zove se:

- a) makroekonomija,
- b) mikroekonomija,
- c) veština ekonomije.

145. Ako želi da poveća ponudu novca Centralna banka može da:

- a) proda državne obveznice,
- b) poveća eskontnu stopu,
- c) smanji obavezne rezerve.

146. Koja od sledećih tvrdnji je karakteristična za osobu koja nije sklona riziku:

- a) ona sigurno neće učestvovati u igrama gde je verovatnoća gubitka jednaka verovatnoći dobitka,
- b) ona neće kupiti zdravstveno osiguranje ako smatra da je njen rizik da se razboli mali,
- c) sve navedene tvrdnje su tačne.

147. Koji odgovor sadrži aktivnosti kojima se smanjuje ponuda novca:

- a) smanjenje eskontne stope, rast stope obaveznih rezervi,
- b) smanjenje eskontne stope smanjenje stope obaveznih rezervi,
- c) rast eskontne stope i rast stope obaveznih rezervi.

148. Kako kamatna stopa opada tako se sadašnja vrednost očekivanih prihoda:

- a) povećava te i investiciona potrošnja raste,
- b) smanjuje te investiciona potrošnja raste,
- c) raste te investiciona potrošnja opada.

149. Koji odgovor sadrži aktivnosti kojima se povećava ponuda novca?

- a) smanjenje eskontne stope, rast deviznih rezervi,
- b) smanjenje eskontne stope, smanjenje stope obaveznih rezervi,
- c) rast eskontne stope i rast obaveznih rezervi.

150. Kapital se prema kriterijumu proizvodnje vrednosti deli na;

- a) stalni i optičajni,
- b) fiksni i varijabilni,
- c) postojani i varijabilni.

151. Dohodak koji se stiče samo po osnovu kapital funkcije jeste:

- a) profit,
- b) dividenda,
- c) preduzetnička dobit.

152. Nominalna kamata stopa je jednaka:

- a) realna kamatna stopa – očekivana stopa inflacije,
- b) realna kamatna stopa + očekivana stopa inflacije,
- c) očekivana stopa inflacije – realna kamatna stopa.

153. Proizvođač na tržištu monopolističke konkurencije razlikuje se od proizvođača na tržištu savršene konkurencije po tome što:

- a) nema opadajuću krivu tražnje,
- b) može da ostvaruje ekonomski profit na dugi rok,
- c) postavlja cenu iznad marginalnog troška.

154. Bankarska tarifa (cena bankarske usluge) jednaka je:

- a) zbiru cene koštanja i prosečnog profita,
- b) zbiru aktivne i pasivne kamate,
- c) zbiru čistih troškova novčanog prometa i bankarske dobiti 1.

155. Novac prilikom vršenja funkcije mere vrednosti:

- a) mora biti fizički prisutan,
- b) ne mora biti fizički prisutan,
- c) ne mora biti fizički prisutan, jer podrazumeva prodaju robe na kredit.

156. Ukoliko je preduzetnička dobit jednaka iznosu kamate, to znači da je:

- a) kamata jednaka profitu,
- b) kamata veća od profita,
- c) kamata jednaka polovini profita.

157. Prilikom vršenja kreditno-depozitne funkcije banka stiče dobit po osnovu:

- a) razlike između nominalne i realne kamatne stope,
- b) razlike između aktivne i pasivne kamate,
- c) razlike između profita i kamate.

158. Novac prilikom vršenja funkcije sredstva prometa:

- a) mora biti fizički prisutan,
- b) ne mora biti fizički prisutan,
- c) ne mora biti fizički prisutan, jer podrazumeva prodaju robe na kredit.

159. Ekstraprofit u industriji prisvajaju proizvođači čija je:

- a) individualna cena koštanja jednaka prosečnoj granskoj ceni koštanja,
- b) individualna cena koštanja veća od prosečne granske cene koštanja,
- c) individualna cena koštanja manja od prosečne granske cene koštanja.

160. Vrste kreditnog novca su:

- a) banknota, obveznica, barirani ček, menica
- b) menica, barirani ček, gotovina, akcija,
- c) banknota, menica, gotovinski ček sa odloženim plaćanjem

161. Osnivačka dobit nastaje na osnovu razlike između:

- a) više ostvarene dividendne stope i niže postojeće kamatne stope,
- b) više očekivane dividendne stope i niže postojeće kamatne stope,
- c) dividende i ostvarenog profita

162. Realna kamatna stopa je jednaka:

- a) nominalna kamatna stopa +očekivana stopa inflacije,
- b) nominalna kamatna stopa – očekivana stopa inflacije,
- c) očekivana stopa inflacije – nominalna kamatna stopa.

163. Merilo cene predstavlja:

- a) funkciju novca i pokazuje koliko je grama novčanog materijala sadržano u jednoj novčanoj jedinici,
- b) tehničku meru koja pokazuje koliko je grama novčanog materijala sadržano u jednoj novčanoj jedinici,
- c) odstupanje količine zlata u novčanoj jedinici od propisane.

164. Svojstva robe su:

- a) apstraktna i konkretna vrednost robe,
- b) prometna vrednost robe, uporedna vrednost robe i vrednost robe,
- c) relativna i ekvivalentna vrednost robe

165. Kada je marginalni trošak veći od prosečnog ukupnog troška:

- a) marginalni trošak se ne menja,
- b) marginalni trošak opada,
- c) prosečni ukupan trošak raste.

166. Koje od sledećih dobara predstavlja zajednički resurs?

- a) kablovska televizija,
- b) flaširana mineralna voda,
- c) riba u okeanu.

167. Konkretni rad stvara:

- a) prometnu vrednost,
- b) vrednost robe,
- c) upotrebnu vrednost robe.

168. Dezekonomija obima se dešava kada:

- a) dugoročni prosečni troškovi rastu sa porastom autputa,
- b) dugoročni prosečni troškovi opadaju sa porastom autputa,
- c) prosečni fiksni troškovi opadaju.

169. Ukoliko A kompanija prodaje proizvod na konkurentnom tržištu, onda:

- a) cena tog proizvoda zavisi od količine proizvoda koja A kompanija proizvodi i prodaje,
- b) ukupan prihod kompanije je proporcionalan količini autputa,
- c) ukupan prihod kompanije je jednak prosečnom prihodu kompanije.

170. Dobro koje ima svojstvo rivaliteta, ali nije isključivo jeste:

- a) javno dobro,
- b) privatno dobro,
- c) zajednički resurs.

171. Marksova cena proizvodnje kao ravnotežna cena je jednaka:

- a) cena koštanja + troškovi proizvodnje,
- b) cena koštanja + kamata,
- c) cena koštanja + prosečan profit.

172. Ukoliko je preduzetnička dobit jednaka profitu to znači da:

- a) preduzetnik posluje sa sopstvenim kapitalom,
- b) preduzetnik posluje sa pozajmljenim kapitalom,
- c) preduzetnik obavlja menadžersku funkciju.

173. Roba u ekvivalentnom obliku predstavlja:

- a) robu pomoću čije manje ili veće količine izražavamo vrednost neke druge robe,
- b) robu čiju vrednost izražavamo preko manje ili veće količine neke druge robe,
- c) roba čija se prometna vrednost ne menja.

174. Ekonomija obima se dešava kada:

- a) prosečni fiksni troškovi opadaju,
- b) prosečni fiksni troškovi su konstantni,
- c) dugoročni prosečni troškovi opadaju sa porastom autputa.

175. Koje od sledećih dobara zadovoljava atribute prirodnog monopola?

- a) zakrčeni putevi bez putarina,
- b) lokalna kablovska televizija,
- c) javni parking.

176. Roba u relativnom obliku predstavlja:

- a) robu čiju vrednost izražavamo preko manje ili veće količine neke druge robe,
- b) roba čija je vrednost određena preko količine konkretnog rada utrošenog za njenu proizvodnju,
- c) roba čija se prometna vrednost ne menja.

177. Vrednost robe predstavlja:

- a) svojstvo robe da može da zadovolji neku ljudsku potrebu,
- b) konkretan ljudski rad uložen u proizvodnju neke robe,
- c) materijalizovani (apstraktni) rad uložen u proizvodnju neke robe.

178. Na konkurentnom tržištu, nijedno preduzeće ne može da utiče na tržišnu cenu, jer:

- a) postoje brojni drugi prodavci koji nude identičan proizvod,
- b) potrošači imaju veći uticaj na tržišnu cenu nego proizvođači,
- c) državna intervencija sprečava preduzeća da utiču na cene.

179. Koji od sledećih nizova događaja se odvija po tačnom redosledu:

- a) povećanje ponuđene količine-povećanje cene-smanjenje tražnje,
- b) povećanje cene-povećanje tražnje-povećanje ponuđene količine,
- c) povećanje tražnje-povećanje cene-povećanje ponuđene količine.

180. Pojedinačni ekonomski zakoni deluju u:

- a) svim društveno-ekonomskim formacijama,
- b) većem broju društveno-ekonomskim formacijama,
- c) jednoj fazi razvoja društveno-ekonomske formacije.

181. Primer implicitnih troškova proizvodnje bi bio:

- a) prihod koji bi preduzetnik zaradio radeći za nekog drugog,
- b) troškovi sirovina neophodnih za proizvodnju hleba u pekari,
- c) troškovi isporuke preduzeća koje inače retko isporučuje robu.

182. Praktični značaj poznavanja ekonomskih zakona ogleda se u tome što:

- a) na osnovu poznavanja ekonomskih zakona možemo da objasnimo delovanje svih ostalih društvenih zakona,
- b) ljudi treba da poznaju ekonomske zakone kako bi izbegli negativne posledice delovanja ovih zakona, a iskoristili njihove pozitivne efekte,
- c) poznavajući ekonomske zakone ljudi mogu da promene njihovo delovanje.

183. Prema subjektivnoj teoriji vrednosti, vrednost robe je određena preko:

- a) rada koji je uložen u njenu proizvodnju,
- b) rada koji je uložen u proizvodnju njenog ekvivalenta,
- c) korisnosti koji ta roba ima za potrošača.

184. Koje od sledećih dobara se ne može smatrati javnim dobrom:

- a) nacionalna odbrana,
- b) protivpožarna zaštita,
- c) borba protiv siromaštva.

185. Za princip *laissez faire laissez passer* prvi su se zalagali predstavnici:

- a) merkantilista,
- b) fiziokrata,
- c) kejnzijanci.

186. Razlika između metoda koje primenjuju prirodne nauke i ekonomija se ogleda u tome što:

- a) prirodne koriste, a društvene nauke ne koriste modeliranje,
- b) prirodne ne koriste, a društvene nauke koriste eksperiment,
- c) u prirodnim naukama je moguće, a u ekonomiji je nemoguće primeniti eksperiment.

187. Ekonomski zakoni se razlikuju od prirodnih:

- a) jer su nužni i nezavisni od volje ljudi,
- b) jer imaju istorijski karakter,
- c) jer su predmetno i vremenski univerzalni.

188. Rani mrazevi koji su zahvatili vinograde na Fruškoj gori će izazvati:

- a) povećanje tražnje za vinom, povećanje cene,
- b) povećanje ponude vina, smanjenje cene,
- c) smanjenje ponude vina, povećanje cene.

189. Koja od sledećih rečenica predstavlja istinit iskaz:

- a) Efikasnost se odnosi na veličinu ekonomskog kolača, a jednakost na to kako je kolač podeljen,
- b) Sve dok raste veličina ekonomskog kolača, niko neće ostati gladan,
- c) I efikasnost i pravičnost mogu biti postignuti ukoliko se ekonomski kolač podeli na jednake delove.

190. Ekonomski zakoni su kao i prirodni zakoni:

- a) stohastički,
- b) dugoročne tendencije,
- c) nužni i nezavisni od volje ljudi.

191. GATT je skraćena za:

- a) organizaciju za ekonomsku saradnju i razvoj,
- b) opšti sporazum o carinama i trgovini,
- c) organizaciju zemalja izvoznica nafte.

192. Marginalni koeficijent predstavlja:

- a) odnos kapitala i profita,
- b) prirast profita u odnosu na uloženi kapital,
- c) odnos investicija i prirasta proizvodnje.

193. Pod fuzijom se podrazumeva:

- a) spajanje dva preduzeća slične veličine,
- b) spajanje dva preduzeća različite veličine
- c) razdvajanje dva preduzeća slične veličine

194. Deficit platnog bilansa neke zemlje predstavlja:

- a) dugovanje koje se mora tokom godine izmiriti zlatom ili iz deviznih rezervi,
- b) dugovanje koje se mora u narednom periodu izmiriti kreditima,
- c) dugovanje koje se u narednom periodu mora izmiriti uvozom i izvozom robe i usluga .

195. Inflacija kao neprekidni rast opšteg niova cena znači:

- a) neprekidno opadanje realne vrednosti novca,
- b) neprekidni rast realne vrednosti novca,
- c) neprekidan rast realne vrednosti društvenog bogatstva.

196. Tržište je:

- a) celokupnost međusobnih odnosa ponude i tražnje proizvoda i usluga,
- b) celokupnost međusobnih odnosa preduzeća,
- c) celokupnost međusobnih odnosa ponude i tražnje roba i faktora proizvodnje.

197. Akcija kao hartija od vrednosti određuje:

- a) udeo svih ekonomskih aktivnosti preduzeća na tržištu,
- b) udeo akcionara u imovini privrednog društva,
- c) udeo preduzeća u holding kompaniji

198. Bankarski poslovi obuhvataju:

- a) poslove platnog prometa i poslove kreditiranja,
- b) poslove kreditiranja međunarodnog platnog prometa države,
- c) poslove kreditiranja građana i pravnih lica.

199. Međunarodno monetarni fond je:

- a) isto što i Svetska banka,
- b) Specijalna agencija Ujedinjenih nacija,
- c) Svetska trgovinska organizacija.

200. Kvota je:

- a) slična kontigentu,
- b) učešće na tržištu,
- c) isto što i kartel.

201. Hartija od vrednosti je:

- a) bilo koja vrednost kapitala,
- b) papirni novac,
- c) bilo koja vrednost novca.

202. Promene u društveno-ekonomskoj strukturi savremenog društva nazivaju se:

- a) vlasnička transformacija,
- b) period multinacionalnih korporacija,
- c) prelazni-tranzicioni period.

203. Proizvodna funkcija je:

- a) odnos između obima proizvodnje i angažovanih faktora proizvodnje,
- b) odnos između proizvodnje i ukupnog prihoda,
- c) Matematički izraz proizvodnje preduzeća.

204. Svetska banka je posebna organizacija Ujedinjenih nacija koja:

- a) daje dugoročne kredite za razvoj svetske ekonomije,
- b) daje dugoročne kredite multinacionalnim kompanijama koje investiraju u nerazvijene zemlje,
- c) daje dugoročne kredite za obnovu zemalja od rata ili za ekonomski razvoj nerazvijenih zemalja.

205. Potrebe su:

- a) osnovna pokretačka snaga proizvodnje,
- b) osnovna pokretačka snaga prodaje,
- c) osnovna pokretačka snaga nabavke.

206. Aukcija je način prodaje robe kod koga su na mestu gde se posao zaključuje:

- a) Prisutni prodavac i kupac,
- b) Prisutni prodavac, kupac i roba,
- c) Prisutan prodavac i roba.

207. Siva ekonomija obuhvata:

- a) ekonomske aktivnosti koje se obavljaju na tzv. "crnom tržištu",
- b) skup ekonomskih aktivnosti koje se obavljaju van institucionalnog privrednog ambijenta,
- c) skup ekonomskih aktivnosti koje se obavljaju u tzv "zelenoj zoni".

208. Restrukturiranje preduzeća obuhvata:

- a) ponovno poslovno struktuiranje preduzeća prema promenjenim tržišnim uslovima,
- b) restituciju svojinske osnove preduzeća,
- c) promenu izgleda i organizacije velikih poslovnih sistema.

209. Vrednost robe na koju se obračunava carina naziva se:

- a) carinska stopa,
- b) uvozna roba,
- c) carinska osnovica.

210. Cena koštanja je:

- a) cena po kojoj se roba prodaje na tržištu,
- b) troškovi proizvodnje svedeni na jednicu proizvoda,
- c) Ukupni varijabilni troškovi proizvodnje jednog proizvoda.

211. Radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada su:

- a) osnovni faktori proizvodnje,
- b) sredstva za reprodukciju preduzeća,
- c) tri oblika kapitala

212. Holding kompanija upravlja:

- a) drugim kompanijama,
- b) većinskim delom nacionalnog tržišta
- c) stranim kompanijama koje posluju na nacionalnom tržištu

213. Protekcionizam se zalaže za:

- a) Poboljšanje svog položaja na domaćem tržištu,
- b) zaštitu nacionalnog tržišta od strane konkurencije,
- c) zaštitu monopola od strane konkurencije.

214. Carina je instrument kvalitativnog regulisanja:

- a) transporta,
- b) uvoza.
- c) poreskih prihoda države.

215. Trampa je:

- a) oblik razmene roba na tržištu,
- b) najjednostavniji oblik razmene roba,
- c) razmena robe za novac.

216. Porez na dodatu vrednost kao oblik svefaznog poreza na promet se plaća:

- a) u svakoj fazi prometnog ciklusa,
- b) po završetku svih faza prometnog ciklusa,
- c) na kraju poslovne godine.

217. Utvrđivanje zadataka i ciljeva koji se žele postići u budućoj privrednoj delatnosti u određenom periodu je:

- a) organizovanje,
- b) planiranje,
- c) projektovanje

218. Bankarska dobit je:

- a) celokupna kamata koju ostvari banka u jednoj poslovnoj godini,
- b) razlika između ostvarenog prihoda banke i troškova poslovanja,
- c) razlika između aktivne i pasivne kamatne stope banke.

219. Izvoz kapitala je posledica:

- a) druge tehnološke revolucije,
- b) izvoza zlata i deviznih rezervi u druge zemlje,
- c) viškova kapitalnih dobara u jednoj zemlji.

220. Društvena podela rada je:

- a) raspodela materijalnog bogatstva između članova jednog društva,
- b) opredeljivanje članova jednog društva da se bave određenom vrstom delatnosti u društvenoj proizvodnji,
- c) društveni plan podele proizvodnih delatnosti kojima će se baviti određeni privredni subjekti.

221. Elastičnost ponude označava mogućnost prilagođavanja ponude robe njenoj:

- a) tražnji,
- b) količini,
- c) ceni.

222. Konkurentost je:

- a) sposobnost da se proizvede kvalitetan proizvod,
- b) borba roba na tržištu,
- c) sposobnost ponuđača robe da bude bolji od drugog na tržištu.

223. Budžet je:

- a) Proračun državnih prihoda i rashoda za jednu fiskalnu godinu,
- b) količina novca kojim raspolaže jedno domaćinstvo,
- c) Proračun prihoda i priliva preduzeća za jednu poslovnu godinu.

224. Berza je:

- a) stalno organizovano tržište vrednosnim papirima,
- b) stalno organizovano tržište robe iz robnih rezervi,
- c) stalno organizovano tržište vrednosnim papirima, novcem, robom i uslugama.

225. Apsolutna zemljišna renta je renta koju:

- a) Donosi svaka parcela koja se daje u zakup bez obzira na kvalitet zemljišta,
- b) naplaćuje svaki zakupodavac u apsolutnom iznosu,
- c) donosi svaka parcela u zakupu koja ima izuzetno visok nivo kvaliteta zemljišta.

226. Varijabilni troškovi se menjaju zavisno od obima proizvodnje, pa su u odnosu na proizvodnju:

- a) Nepromenljivi,
- b) Proporcionalni,
- c) Konstantni.

227. Društveni proizvod je veći od nacionalnog dohotka za:

- a) Vrednost amortizacije,
- b) Vrednost predmeta rada,
- c) Vrednost materijala za reprodukciju.

228. Broker je:

- a) Posrednik u trgovini koji zaključuje ugovore u svoje ime i za svoj račun,
- b) posrednik u trgovini koji zaključuje ugovore u tuđe ime, a za tuđ račun,
- c) trgovac hartijama od vrednosti.

229. Drštveno bogatstvo su sva nagomilana materijalna dobra kojima raspolaže društvo, a:

- a) Proizvod su rada svih privrednih subjekata i građana u jednoj godini,
- b) Proizvod su rada prošlih i sadašnjih generacija određene zajednice,
- c) Obuhvata sva novčana sredstva sa kojima raspolaže određena zajednica.

230. Recesija je:

- a) rast proizvodnje i zaposlenosti,
- b) stagnacija proizvodnje i zaposlenosti,
- c) značajno opadanje proizvodnje i zaposlenosti.

231. Obveznice i akcije su najznačajniji oblici:

- a) ulaganja u zalihe materijala,
- b) neprivrednih investicija,
- c) portfolio plasmana.

232. Devizno tržište je:

- a) mesto na kome se vrši prodaja deviznih obveznica i akcija,
- b) mesto na kome se vrši kupoprodaja deviza i formira devizni kurs,
- c) mesto na kome se vrši kupovina deviznih hartija od vrednosti.

233. Neto investicije predstavljaju razliku između:

- a) bruto investicija i amortizacije,
- b) bruto prihoda i troškova,
- c) bruto profita i poreza.

234. Dividenda je dohodak od:

- a) akcija,
- b) štednih uloga,
- c) nekretnina.

235. Stopa akumulativnosti je:

- a) odnos između ukupnog prihoda i varijabilnih troškova,
- b) odnos između amortizacije i fiksnih troškova,
- c) odnos između akumulacije i angažovanih sredstava.

236. Revaloracija je:

- a) povećanje tržišne cene zlata,
- b) zakonsko povećanje vrednosti nacionalne valute u odnosu na druge valute,
- c) nivelacija veleprodajnih cena.

237. Elastičnost tražnje je:

- a) mogućnost prilagođavanja tražnje promenama cena,
- b) mogućnost prilagođavanja proizvodnje promenama cena,
- c) mogućnost prilagođavanja ponude promenama cena.

238. Devizni kurs je:

- a) berzanska cena zlata,
- b) projekcija deviznog bilansa,
- c) cena strane valute izražena u domaćoj valuti

239. Menica je pismena obaveza:

- a) poverioca,
- b) komisionara,
- c) dužnika.

240. Robni promet obuhvata:

- a) fazu nabavke (N-P) i fazu prodaje (P-N),
- b) fazu prodaje (R-N) i fazu kupovine (N-R)
- c) fazu prodaje (P-N) i fazu naplate (N-P).

241. Društveni proizvod čine:

- a) amortizacija i novostvorena vrednost (nacionalni dohodak),
- b) amortizacija i preneti vrednost (materijalni troškovi),
- c) amortizacija i akumulacija.

242. Ključni ekonomski principi su:

- a) informisanost i pravednost,
- b) organizovanost, uravnoteženost i obuhvatnost,
- c) produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.

243. Proces proizvodnje je:

- a) proces transformacije oruđa za rad,
- b) proces razmene materije između čoveka i prirode,
- c) proces pružanja proizvodnih usluga.

244. Pravilnosti koje se ispoljavaju u ekonomskoj oblasti društvenog života su:

- a) zakoni raspodele,
- b) ekonomski zakoni,
- c) zakoni razmene.

245. Dve osnovne vrste deviznih kurseva su:

- a) opšti i posebni devizni kurs,
- b) kratkoročni i dugoročni devizni kurs,
- c) fiksni i fleksibilni (fluktuirajući) devizni kurs.

246. Štednja stanovništva spada u:

- a) finansijske investicije,
- b) realne investicije,
- c) proizvodne investicije.

247. Bruto domaće investicije finansiraju se iz:

- a) potrošačkih kredita,
- b) domaće akumulacije i amortizacije,
- c) trgovačke marže.

248. Kamatna stopa (k) se izračunava korišćenjem formule:

- a) $k' = (\text{Kamata} : \text{Zajmovni fondovi}) \times 100$,
- b) $k' = (\text{Kamata} : \text{Akcijnski kapital}) \times 100$,
- c) $k' = (\text{Kamata} : \text{Zajmovni kapital}) \times 100$.

249. Bilans tekućih transakcija čine:

- a) bilans roba i usluga i transferi,
- b) bilans kredita i investicija,
- c) bilans direktnih investicija i promene deviznih rezervi.

250. Trgovačka marža (rabat) je:

- a) razlika između prodajne i nabavne cene trgovca, namenjena pokriću troškova prometa i ostvarivanja profita
- b) maloprodajni popust za odloženo plaćanje,
- c) raspon nivelisanih cena u maloprodaji.

251. Stopa amortizacije je odnos između:

- a) amortizacije i utrošenih predmeta rada,
- b) amortizacije i zalihe materijala,
- c) amortizacije vrednosti angažovanih sredstava rada u proizvodnji.

252. Slobodna konkurencija je tržišno stanje sa:

- a) dva prodavca i dva kupca,
- b) malim brojem prodavaca i kupaca,
- c) velikim brojem prodavaca i kupaca.

253. Inflacija nastaje kada je u opticaju:

- a) veća količina novca od potrebne,
- b) manja količina novca od potrebne,
- c) količina novca jednaka potrebnoj količini.

254. Najvažnije funkcije novca su:

- a) uravnoteženje odnosa potrošnje i štednje,
- b) mera vrednosti, sredstvo prometa, sredstvo plaćanja, tezaurisanje i svetski novac,
- c) ravnomerna raspodela društvenog proizvoda.

255. Društveni proizvod u odnosu na nacionalni dohodak je:

- a) manji,
- b) veći,
- c) isti.

256. Ekonomičnost izražava zahtev da se:

- a) proizvede određen obim proizvodnje uz što manje ljudskog rada,
- b) ostvari određeni dohodak uz što kraće vreme,
- c) proizvede određena vrednost uz što niže troškove faktora proizvodnje.

257. Osnovni faktori proizvodnje su:

- a) radna snaga, sredstva za rad i predmeti rada,
- b) mašine, uređaji i oprema,
- c) materijali i oruđa za rad.

258. Proces razmene odvija se u:

- a) transportu,
- b) na tržištu,
- c) u fabrici.

259. Ekonomija kao nauka istražuje:

- a) zakonitosti u ekonomskoj oblasti društvenog života,
- b) indikatore ekonomičnosti,
- c) organizacija društvenog života.

260. Prema dospeću obveznice mogu biti:

- a) dnevne, nedeljne i mesečne,
- b) mesečne i godišnje,
- c) kratkoročne, srednjoročne i dugoročne.

261. Devize su:

- a) sva potraživanja izražena u stranoj valuti (depoziti, menice, čekovi i sl.), kao i efektivni strani novac (novčanice i kovani novac), osim zlatnika i srebrnjaka
- b) sve obaveze izražene u stranoj valuti, kao i efektivni strani novac, uključujući zlatnike i srebrnjake,
- c) efektivni strani novac, zlatnici i srebrnjaci.

262. Platni bilans čine:

- a) finansijski i valutni bilans,
- b) bilans usluga i devizni bilans,
- c) bilans tekućih transakcija i bilans kapitalnih transakcija.

263. Tehnička struktura investicija obuhvata:

- a) realne i finansijske investicije
- b) građevinske objekte, opremu i ostalo,
- c) privredne i neprivredne investicije.

264. Profitna stopa je pokazatelj:

- a) produktivnosti,
- b) rentabilnosti
- c) ekonomičnosti

265. Fiksni troškovi su:

- a) troškovi sredstava za rad,
- b) troškovi predmeta rada,
- c) transportni troškovi.

266. Tražnja određene vrste robe zavisi od:

- a) kvaliteta, cena robe i troškova amortizacije,
- b) raznovrsnosti ponude i cene koštanja,
- c) prihoda stanovništva, cena robe i potreba (ukusa, želja, navika) potrošača.

267. Monopol je stanje tržišta sa:

- a) jednim prodavcem,
- b) jednim kupcem,
- c) dva prodavca.

268. Deflacija nastaje kada je u opticaju:

- a) veća količina novca od potrebne,
- b) manja količina novca od potrebne,
- c) količina novca jednaka potrebnoj količini.

269. Moneta je:

- a) kovani novac,
- b) papirni novac,
- c) kreditni novac.

270. Društvena reprodukcija prema razmerama (obimu) može biti:

- a) naturalna i robna,
- b) jednostavna i složena,
- c) prosta, proširena i umanjena.

271. Nacionalni dohodak se raspoređuje na:

- a) ličnu potrošnju i akumulaciju,
- b) ličnu potrošnju i amortizaciju,
- c) amortizaciju i akumulaciju.

272. Proizvodni odnosi su:

- a) odnosi između radnika i menadžera u industriji,
- b) odnosi između ljudi u procesu društvene proizvodnje,
- c) odnosi između poslodavaca, sindikata i države.

273. Potrošnja je:

- a) proces zadovoljavanja ljudskih potreba,
- b) promet u maloprodaji,
- c) konzumiranje berzanskih proizvoda.

274. Ekonomski zakoni su:

- a) poslovne norme,
- b) pravilnosti koje se ispoljavaju u ekonomskoj oblasti društvenog života,
- c) zakoni o poslovanju preduzeća.

275. Fleksibilni devizni kurs je:

- a) kurs koji se slobodno formira pod uticajem ponude i tražnje deviza na deviznom tržištu,
- b) kurs koji formiraju menjačnice u međusobnim transakcijama,
- c) kurs koji formiraju brokeri i dileri na robnim berzama.

276. Platni bilans je:

- a) sistematski pregled priliva i odliva deviza rezidenata i nerezidenata izražen u raznim originalnim valutama,
- b) sistematski pregled robnog izvoza i uvoza, iskazan u novčanim jedinicama,
- c) sistematski pregled svih ekonomskih transakcija između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja, za određeni vremenski period, izražen u jedinstvenoj valuti.

277. Kamata je:

- a) finansijski prinos od akcija,
- b) finansijski prinos od novčanih fondova i pozajmljenih novčanih sredstava,
- c) finansijski prinos od gotovog novca u blagajni.

278. Dezinvestiranje postoji kada su:

- a) investicije manje od amortizacije,
- b) investicije veće od amortizacije,
- c) investicije jednake amortizaciji.

279. Bruto investicije čine:

- a) finansijske investicije i rabat,
- b) neto investicije i amortizacija,
- c) neproizvodne investicije i amortizacija.

280. Profit predstavlja razliku između:

- a) ukupnog prihoda i varijabilnih troškova,
- b) vrednosti sredstava za rad i fiksnih troškova,
- c) ukupnih prihoda i ukupnih troškova poslovanja.

281. Amortizacija je proces rabaćenja (trošenja):

- a) sredstava za rad,
- b) predmeta rada,
- c) zemljišta.

282. Tržišna cena je:

- a) prosečna cena proizvodnje,
- b) cena koštanja,
- c) novčani izraz tržišne vrednosti robe.

283. Monetarna ravnoteža je usaglašenost između:

- a) raspoložive i potrebne količine novca u jednoj zemlji,
- b) priliva i odliva deviza
- c) akumulacije i investicija.

284. Novac ima funkciju blaga ako je:

- a) investiran,
- b) konvertovan,
- c) tezaursan.

285. Društveni bruto proizvod je:

- a) ukupno proizvedena količina materijalnih dobara i izvršenih usluga u jednoj zemlji tokom jedne godine,
- b) ukupan društveni proizvod u desetogodišnjem periodu,
- c) suma materijalnih troškova i akumulacije.

286. Rentabilnost izražava zahtev da se:

- a) ostvari određen dohodak uz što manje ulaganje faktora proizvodnje,
- b) proizvede određen obim proizvodnje uz što manji utrošak materijala,
- c) proizvede određen obim proizvodnje uz što kraće vreme.

287. Predmeti rada su:

- a) repromaterijal i alati,
- b) materije na koje ljudi deluju sredstvima za rad u cilju prilagođavanja svojim potrebama,
- c) polufabrikati i komponente za ugradnju.

288. Osnovni cilj proizvodnje je:

- a) stvaranje materijalnih dobara i usluga radi podmirivanja ljudskih potreba,
- b) obezbeđivanje zaliha proizvoda,
- c) zamena sredstava rada.

289. Ekonomija proučava ekonomske zakone:
- a) međunarodne trgovine,
 - b) makroekonomije,
 - c) proizvodnje, raspodele, razmene i potrošnje.

STRUČNI PREDMET

(2) OSNOVI EKONOMIJE

LITERATURA ZA PRIPREMU PRIJEMNOG ISPITA

1. Dragana Bogdanović i Gordana Ivanišević: "Osnovi ekonomije" za prvi razred ekonomske škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, izdanje 2016.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:

II. PROCES DRUŠTVENE PROIZVODNJE: (1. Proizvodnja, 3. Osnovni faktori (inputi i autputi) proizvodnje, 8. Pravilnosti i principi privrednog života - produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.

III. OSNOVNI POJMOVI O DRUŠTVENOJ PROIZVODNJI: (4. Društveni bruto (domaći) proizvod, društveni proizvod i nacionalni dohodak, produktivnost i intenzivnost rada, 7. Društvena reprodukcija i njeni oblici).

IV. ROBNA PROIZVODNJA I NJENE ZAKONITOSTI: (7. Novac i njegove funkcije, 8. Metalni, papirni i kreditni novac, 9. Inflacija i deflacija, 10. Paritet i devizni kurs, 11. Devalvacija i revalvacija, 15. Tržište i mehanizam ispoljavanja zakona vrednosti - ponuda i tražnja).

2. Dragoljub Dragišić, Bogdan Ilić, Branko Medojević, Milovan Pavlović, "Osnovi ekonomije" (za drugi razred ekonomske škole), Zavod za udžbenike, izdanje 2013.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:

I. ROBNI PROIZVOĐAČ I NJEGOVA REPRODUKCIJA (3. Proizvodna funkcija, 8. Troškovi proizvodnje i cena koštanja robnog proizvođača (troškovi, fiksni, varijabilni, ukupni, granični ili marginalni), 9. Različiti motivi poslovanja robnog proizvođača (profit i maksimiranje profita, profit kao motivacija poslovanja).

II. NACIONALNI DOHODAK KAO MATERIJALNA OSNOVA RASPODELE U SAVREMENOJ PRIVREDI: 2. Najamnina kao oblik dohotka- visina i oblici najamnine, 3. Različiti oblici plasmana kapitala - troškovi prometa, marža i rabat, zajmovni kapital, kamata, kamatna stopa, bankarski kapital i tarifa, akcijski kapital, cena akcija i dividenda, vrste i značaj hartija od vrednosti (obveznice i akcije), zemljišna renta.

III. OSNOVNE KARAKTERISTIKE PROCESA REPRODUKCIJE U SAVREMENOM DRUŠTVU (1.4. Osnovne karakteristike proizvodne i tržišne strukture - slobodna (potpuna) tržišna konkurencija, monopol i monopolistička konkurencija (osnovna obeležja).

3. Stevan Devetaković, Biljana Jovanović-Gavrilović, Gojko Rikalović "Osnovi ekonomije" (za treći razred ekonomske škole), Zavod za udžbenike, izdanje 2013.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:

II. PRIVREDNI RAZVOJ (1. Privredni razvoj i privredni rast, 2. Činioci privrednog razvoja).

V. RAZVOJNA POLITIKA I INVESTICIJE (1. Pojam, vrste i funkcije investicija, 2. Područja i komponente privrednog sistema)

4. Milorad Unković: "Osnovi ekonomije" (za četvrti razred ekonomske škole), Zavod za izdavanje udžbenika, izdanje 2012.

Potrebni delovi nastavnih celina za kvalifikacioni ispit su:

III. PLATNI BILANS (1. Platni bilans, 2. Vrste transakcija u platnom bilansu).

IV. DEVIZNI KURSEVI (1. Devizni kurs, 2. Vrste deviznih kurseva)

V. MEĐUNARODNO KRETANJE KAPITALA (Portfolio i direktne strane investicije).